

"İntersputnik" Beynəlxalq Kosmik Rabitə Təşkilatı haqqında" İstismar Sazişinin təsdiq edilməsi barədə

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

I. 1996-cı ildə Moskva şəhərində qəbul edilmiş "İntersputnik" Beynəlxalq Kosmik Rabitə Təşkilatı haqqında" İstismar Sazişi **təsdiq edilsin**.

II. Bu Qanun dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 21 may 2004-cü il
№ 662-IIQ

"İntersputnik" Beynəlxalq Kosmik Rabitə Təşkilatı haqqında"

İSTİSMAR SAZİŞİ

Bu Sazişin Tərəfləri,

"İntersputnik" Beynəlxalq Kosmik Rabitə Sisteminin Təşkilatının öz fəaliyyətində idarə etdiyi peyk rabitəsi sisteminin kommertiya istismarı mərhələsinə keçdiyini nəzərə alaraq,

"İntersputnik" Beynəlxalq Kosmik Rabitə Təşkilatının fəaliyyətinin sonradan təkmilləşdirilməsinə və inkişafına səy göstərərək,

"İntersputnik" Beynəlxalq Kosmik Rabitə Sistemi və Təşkilatının yaradılması haqqında 1971-ci il 15 noyabr tarixli Sazişə düzəlişlərin edilməsi haqqında...

tarixli Protokola əsasən düzəlişlər edilmiş həmin Sazişi rəhbər tutaraq, aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

M a d d ə 1

Anlayışlar

1. Bu Sazişin məqsədləri üçün:

1) "Əsas Saziş" - "İntersputnik" Beynəlxalq Kosmik Rabitə Sistemi və Təşkilatının yaradılması haqqında 1971-ci il 15 noyabr tarixli Saziş və ona düzəlişlər deməkdir;

2) "Komitə" - Əsas Sazişin 11-ci maddəsinə uyğun olaraq yaradılan "İntersputnik" Beynəlxalq Kosmik Rabitə Təşkilatının İstismar Komitəsi deməkdir;

3) "Komitə Üzvü" - Komitədə bir və ya bir neçə Təşkilat Üzünü, yaxud bu Sazişin 4-cü maddəsinə uyğun olaraq yaradılmış iştirakçılar və ya iştirakçılar qrupunu təmsil edən bu İstismar Sazişinin iştirakçısı deməkdir;

4) "Üzvlük haqqı" - bu Sazişin 7-ci maddəsinə uyğun olaraq iştirakçının Nizamnamə kapitalına ödədiyi, faizlərlə hesablanan və pul şəklində ifadə olunan ödənişlər məcmusudur;

5) "Səsin çəkisi və ya çəkilmiş səs" - Nizamnamə kapitalına ödənilən üzvlük haqqına müqabil çəkiyə malik olan səmdir;

6) "Lazımı şəkildə lisenziyalaşdırılmış Təşkilat" - Təşkilatın kosmik tutumunun istifadəsini nəzərdə tutan fəaliyyətin həyata keçirilməsi üçün milli qanunvericilik və/və ya Müvafiq beynəlxalq sazişlərlə nəzərdə tutulan lisenziyaya və ya hüquqa malik olan dövlət təşkilatı və ya özəl təşkilat deməkdir; bununla belə, milli qanunvericilik dedikdə, göstərilən fəaliyyətin həyata keçirildiyi və ya ərazisinə münasibətdə həyata keçirildiyi ölkənin qanunvericiliyi nəzərdə tutulur.

2. Bu İstismar Sazişinə həmçinin Əsas Sazişin 1-ci maddəsinin anlayışları tətbiq olunur.

Maddə 2 Hüquqlar və öhdəliklər

1. Hər bir iştirakçı Əsas Saziş və bu Sazişlə iştirakçılara təqdim edilən hüquqları əldə edir və bu iki sənədlə onun üzərinə qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsini öhdəsinə götürür.

2. Hər bir iştirakçı Əsas Saziş və bu Sazişin bütün müddəalarına Müvafiq fəaliyyət göstərir.

Maddə 3 İstismar Komitəsi

1. Komitə, Əsas Sazişin təkrar 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş səlahiyyətlər çərçivəsində Təşkilatın fəaliyyət məsələlərinin əməli baxılmasını və həllini həyata keçirən Təşkilatın orqanıdır.

2. Hər bir iştirakçı 3-cü bəndə Müvafiq olaraq Komitənin Üzvü ola bilər.

3. Komitənin tərkibinə 17 Komitə üzvü daxildir, o cümlədən:

a) hər biri Təşkilatın Nizamnamə kapitalında ən böyük həcmdə üzvlük haqqına malik olan İştirakçı və ya İştirakçı qrupu təmsil edən 13 Komitə üzvü; Komitədə qrup təmsilçiliyinin rəsmiləşdirilməsi qaydası bu Sazişin 4-cü maddəsinin 9-cu bəndinə Müvafiq olaraq Komitənin prosedur qaydalarında müəyyən edilir.

İstismar Komitəsinin ilkin tərkibi Təşkilatın Şurası tərəfindən elan edilir. Həmin məqsədlə, bu Saziş qüvvəyə minəndən sonra Şuranın növbəti sessiyasına ən azı 3 ay qalmış İştirakçılar cari il üçün Nizamnamə kapitalında öz üzvlük haqlarının həcmi haqqında, habelə, əgər belə hal varsa, qrup təmsilçiliyinin yaradılması haqqında Şuraya məlumat verirlər. İştirakçıların Nizamnamə kapitalındakı üzvlük haqqının həcmi hər il dəqiqləşdirilir və lazım gəldikdə, İstismar Komitəsinin tərkibi də dəyişir;

b) ədalətli coğrafi təmsilçilik prinsipinin təmin edilməsi məqsədilə pay iştirakçılığı nəzərə alınmadan və Şuranın digər qaydada Komitədə təmsil olunmayan İştirakçılar sırasından seçdiyi 4 Komitə üzvü. İstənilən coğrafi rayondan təmsil etmək üçün Komitə Üzvü kimi seçilmiş istənilən iştirakçı, digər şəkildə Komitədə təmsil olunmayan və bu cür təmsilçilik istəyini bildirmiş həmin coğrafi rayonun hər bir İştirakçısını təmsil edir.

4. Əsas Sazişin 12-ci maddəsinə Müvafiq olaraq, Şura Komitədə 3 b) bəndinə uyğun nümayəndəliyi olan coğrafi regionları müəyyən edir.

5. Komitənin hər bir üzvü onların təmsil etdiyi İştirakçılar və ya İştirakçı qrupunun Nizamnamə kapitalındakı payına və ya paylarına bərabər olan çəkilmiş səsə malikdir. Bununla belə, bir Komitə Üzvünün səsinin çəkisi çəkilmiş səslərin ümumi sayının 25%-dən yuxarı ola bilməz. Komitə Üzvünün səsinin çəkisi çəkilmiş səslərin ümumi sayının 25%-dən yuxarı olduqda, artıq çəki Komitənin digər üzvləri arasında Nizamnamə kapitalındakı üzvlük haqlarının həcminə mütənasib bölüşdürülür.

6. Bir Təşkilat Üzvünün təyin etdiyi bir neçə Komitə Üzvünün səslərinin çəkisinin cəmi çəkilmiş səslərin ümumi sayının 25%-dən yuxarı ola bilməz. Bir Təşkilat Üzvünün təyin etdiyi bir neçə Komitə Üzvünün səslərinin çəkisinin cəmi 25%-dən yuxarı olduqda, artıq çəki Komitənin digər üzvləri arasında Nizamnamə kapitalındakı üzvlük haqlarının həcminə mütənasib bölüşdürülür. Bir Təşkilat Üzvünün təyin etdiyi bir neçə Komitə Üzvünün səslərinin çəkisinin cəmi 25%-dən yuxarı olduqda, Müvafiq Təşkilat Üzvü bu Komitə Üzvlərinin səsinin çəkisinin azalma nisbətini təyin edir.

7. Komitənin Üzvü Komitədə öz nümayəndəsini və onun müavinlərini təyin edir və Komitənin növbəti sessiyasının başlanmasına qədər Təşkilatın Baş direktoruna bu barədə yazılı şəkildə bildirir.

Komitənin sessiyalarında həlledici səs hüququ ilə müstəsna olaraq nümayəndə özü, o

olmadıqda isə onun müavinlərindən biri iştirak edir.

Müstəsna hallarda Komitənin üzvü Komitənin bir sessiyasında iştirak etmək üçün müvəqqəti nümayəndə təyin edir.

8. Əsas Sazişin təkrar 12-ci maddəsinə Müvafiq olaraq, Komitənin öz səlahiyyəti daxilində olan məsələlər üzrə qəbul etdiyi qərarlar bu Sazişin bütün iştirakçıları tərəfindən məcburi qaydada yerinə yetirilməlidir.

9. Baş direktor Komitənin hər sessiyasına Təşkilatın cari fəaliyyəti və maliyyələri haqqında hesabat verir.

10. Komitə qərarların konsensus yolu ilə qəbul edilməsinə çalışır. Konsensusa nail olmaq mümkün olmadıqda, qərarlar aşağıdakı qaydada qəbul edilir:

10.1. Mahiyyəti məsələlər üzrə - bu Sazişin 4-cü maddəsinin 6-cı bəndinə Müvafiq olaraq ixtisaslaşdırılmış səs çoxluğu ilə;

10.2. Prosedur məsələlər üzrə - bu Sazişin 4-cü maddəsinin 7-ci bəndinə Müvafiq olaraq sadə səs çoxluğu ilə;

10.3. Müzakirə olunan məsələlərin statusu haqqında qərarlar bu Sazişin 4-cü maddəsinin 7-ci bəndinə Müvafiq olaraq sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir.

M a d d ə 4

İstismar Komitəsinin iş prinsipləri

1. Komitə, bir qayda olaraq, Təşkilatın yerləşdiyi yerdə ildə ən azı 2 sessiya keçirir. Komitənin istənilən Üzvü Komitəni sessiyanı öz ölkəsinin ərazisində keçirməyə dəvət edə bilər. Bu halda, həmin Komitə Üzvü sessiyanın təşkili və keçirilməsilə bağlı xərcləri öz üzərinə götürür.

İstənilən Komitə Üzvünün və ya Baş direktorun xahişi ilə, əgər bunun ley-hinə Komitənin azı 4 Üzvü səs veribsə, Komitənin növbədənə sessiyası çağırıla bilər.

2. Komitənin üzvü olmayan istənilən iştirakçı Komitənin sessiyalarında müşahidəçi kimi iştirak edə bilər.

3. Komitə öz tərkibindən bir illik müddətə, təkrar eyni müddətə seçilə bilən sədr və onun müavinini seçir.

4. Komitənin iclaslarındakı yetərsayı Komitə üzvlərinin ən azı yarısı və üstə gəl bu Sazişin 4-cü maddəsinə Müvafiq olaraq təyin edilmiş üzvünün biri və bütün Komitə üzvlərinin çəkilmiş səslərinin ümumi sayının üçdə ikisindən az olmayan səslərin ümumi həcmi təşkil edir.

5. Komitə Üzvünün təmsil etdiyi iştirakçının və ya iştirakçıların və ya iştirakçı qrupunun bu Sazişin 6-cı maddəsinə Müvafiq olaraq Nizamnamə kapitalına ödədikləri üzlük haqlarının həcmi həmin üzvün səsinin çəkisini müəyyən etmək üçün əsasdır.

6. Bütün Komitə Üzlərinin çəkilmiş səslərinin ümumi sayının üçdə ikisindən az olmayan səs çəkisinin cəminə malik olan, iştirak edən və əsas verən Komitə Üzlərinin ən azı yarısı leyhinə səs verdiyi qərar ixtisaslaşmış çoxluq tərəfindən qəbul edilmiş sayılır.

7. İştirak edən və səs verən Komitə Üzlərinin yarısı üstəgəl birinin leyhinə səs verdiyi qərar sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilmiş sayılır. Bu halda hər Komitə Üzvü bir səsə malik olur.

8. Müstəsna hallarda Komitə sessiyaya toplanmadan qərar qəbul edə bilər. Bu hallarda qərarların qəbul edilməsi mexanizmi Komitə tərəfindən prosedur qaydalarında müəyyən edilir.

9. İstismar Komitəsi özünün prosedur qaydalarını qəbul edir.

M a d d ə 5

Nizamnamə kapitalının yaradılması

1. Nizamnamə kapitalının həcmi Komitə tərəfindən müəyyən edilir.

2. Əgər Təşkilatın fəaliyyəti prosesində və kosmik rabitə sisteminin təkmilləşdirilməsi

zamanı Nizamnamə kapitalının artırılması zəruriyyəti yaranarsa, o, bu Sazişin 6-cı maddəsinə Müvafiq olaraq Komitənin qərarı ilə artırıla bilər. Nizamnamə kapitalının artırılması Təşkilatın maliyyə planında və balansında əks etdirilir. Nizamnamə kapitalına borcun nisbətləri Komitə tərəfindən müəyyən edilir. Nizamnamə kapitalı ilə bağlı bütün debitor borcları və kreditlər ABŞ dolları ilə ifadə olunur.

M a d d ə 6

Nizamnamə kapitalının formalaşma proseduru

1. Nizamnamə kapitalı iştirakçıların üzvlük haqları hesabına yaranır. Üzvlük haqları aşağıdakılardan ibarətdir:

- 1) minimal məcburi üzvlük haqqı;
- 2) kosmik kompleksdən istifadə dərəcəsinə görə məcburi üzvlük haqqı;
- 3) əlavə məcburi üzvlük haqqı;
- 4) könüllü üzvlük haqqı.

Mənbələrin istifadəsində nisbətlər Komitə tərəfindən müəyyən edilir.

2. Minimal məcburi üzvlük haqqı Nizamnamə kapitalının həcmnin 1% nisbətində hesablanır və zəruri hallarda, Təşkilatın ehtiyaclarından asılı olaraq Komitənin qərarı ilə yenidən baxıla bilər.

3. Kosmik kompleksin iştirakçılar tərəfindən istifadəsi dərəcəsi ilə asılı olaraq, habelə yeni iştirakçılar daxil olduqda, Təşkilatdan çıxdıqda və ya üzvlük dayandırıldıqda, onların məcburi üzvlük haqları, hesabat ilindən əvvəlki ilin noyabr ayının 1-dən hesabat ilinin oktyabr ayının 31-ə qədər, lakin 31 dekabrda gec olmayaraq yenidən baxılır.

Bu halda maliyyə ili təqvim ili ilə uyğun gəlir.

İştirakçının kosmik kompleksdən istifadə dərəcəsi, onun bütün iştirakçıların kosmik kompleksdən ümumi istifadəsində iştirakı faizinə bərabərdir. Kosmik kompleksdən istifadə, Təşkilat tərəfindən kosmik kompleksin istifadəsinə görə müəyyən edilmiş təərəflərə əsasən alınan mədaxillərlə ölçülür.

4. Nizamnamə kapitalının artırılması zərurəti yarandıqda, iştirakçıların Nizamnamə kapitalındakı üzvlük haqlarına Müvafiq olaraq faizlə ifadə olunan əlavə məcburi üzvlük haqqı ödənilir.

5. Təşkilata yeni iştirakçı daxil olduqda, onu tərək etdikdə və ya üzvlük dayandırıldıqda, bütün qalan iştirakçıların üzvlük haqları, həmin dəyişikliklər baş verənə qədər İştirakçıların hər biri üçün qüvvədə olan Müvafiq üzvlük haqlarına proporsional şəkildə dəyişir. İlkin və yenidən müəyyən edilmiş üzvlük haqları arasındakı fərq ya Təşkilat tərəfindən İştirakçılara, ya da İştirakçılar tərəfindən Təşkilata ödənilir.

M a d d ə 7

Nizamnamə kapitalına ödəmələr

1. Bu Sazişin 6-cı bəndi ilə nəzərdə tutulmuş üzvlük haqları aşağıdakılarla ödənilə bilər:

- 1) maliyyə vəsaitləri;
- 2) Komitənin razılığı ilə - Komitə və iştirakçılar arasında əlavə razılaşmalarla müəyyən edilmiş maddi dəyərlər, xidmətlər və digər ehtiyatlar. Maddi dəyərlər, xidmətlər və digər ehtiyatlarda ödənilən üzvlük haqlarının pul vəsaitlərində qiymətləndirilməsində əsas kimi müstəqil ekspertlərin qiymətləndirmələri götürülür.

Nizamnamə kapitalına ödəmələr Komitə tərəfindən seçilmiş azad dönerli valyuta ilə həyata keçirilir.

2. Üzvlük haqlarının, o cümlədən maddi dəyərlər, xidmətlər və digər ehtiyatlarla edilmiş ödəmələrin həcmnin hesablanmasında Komitə tərəfindən seçilmiş azad dönerli valyutada onların pul ifadələrindən istifadə olunur.

3. Kosmik kompleksdən istifadənin dərəcəsinə görə Nizamnamə kapitalına məcburi üzvlük haqlarının ödənilməsi maliyyə ilindən əvvəlki ilin 31 dekabrına qədər həyata keçirilməlidir. Bütün digər haqlar Komitə tərəfindən müəyyənləşdirilən qrafik üzrə icra olunur.

4. Nizamnamə kapitalına ödəmələr yalnız iştirakçılar tərəfindən edilə bilər.

5. Vaxtında ödənilməmiş haqqın məbləğinə hər il Komitə tərəfindən ümumi qəbul edilmiş dünya təcrübəsi nəzərə alınmaqla müəyyənləşdirilmiş cərimə hesablanır.

M a d d ə 8

Nizamnamə kapitalındakı üzvlük haqqındakı pay hissəsinin ötürülmə qaydası

1. İştirakçının xahişi ilə Komitə onun üzvlük haqqındakı payını bu Sazişin 6-cı maddəsinə Müvafiq olaraq onun üçün müəyyən edilmiş paya nisbətən azalda bilər, bu şərtlə ki, həmin azalmanın həcmi öz üzvlük haqqındakı payın artırılmasına razılıq vermiş digər iştirakçılar tərəfindən könüllü və tam şəkildə qəbul edilsin. Bu halda digər iştirakçının Nizamnamə kapitalındakı pay hissəsini almış iştirakçının səsini çəkisi bu Sazişin 3-cü maddəsinə Müvafiq olaraq artırılır.

2. Üzvlük haqqındakı payın verilmə proseduru Komitə tərəfindən müəyyənləşdirilir.

3. Minimal məcburi haqq ötürülə bilməz.

M a d d ə 9

Tariflər

1. Rabitə kanallarının təşkili üçün kosmik kompleksin tutumu Komitə tərəfindən müəyyənləşdirilən və azad dönerli valyuta ilə hesablanan tariflər əsasında təqdim edilir. Bu tariflərin Təşkilat üçün məqsədi, onun fəaliyyətinin təmin edilməsilə bağlı bütün xərclərin ödənilməsindən və mənfəətin əldə edilməsindən ibarətdir.

2. Peyk rabitəsi xidmətlərinə münasibətdə dünya konyukturasının dəyişməsindən asılı olaraq, habelə Təşkilatın kosmik və yerüstü komplekslərinin yeniləşdirilməsi ilə əlaqədar Komitə ən azı iki ildən bir tarif siyasətinin prinsiplərini nəzərdən keçirir və qəbul edir.

3. Kosmik kompleksdən istifadə edən bütün istifadəçilər üçün hər növ istifadə üçün tariflər, bir qayda olaraq, eynidir. Lakin bəzi hallarda, Komitənin qərarı ilə güzəştli tariflər tətbiq edilə bilər.

4. Təşkilatın kosmik kompleksindən istifadəyə görə ödənişlərin Təşkilata verilmədiyi və ya vaxtında verilmədiyi hallar üçün Komitə ümumi qəbul edilmiş dünya təcrübəsini nəzərə almaqla Komitə tərəfindən müəyyən edilmiş müddət ərzində ödənilməmiş istənilən məbləğin üstünə gələn faizin həcmi müəyyənləşdirir və eyni zamanda Təşkilatın kosmik kompleksindən istifadə haqqında hər bir konkret müqavilələrdə öz əksini tapmalı digər sanksiyaları müəyyən edir.

M a d d ə 10

Mənfəət və gəlirlərin istifadəsi

1. Təşkilatın maliyyə fəaliyyəti Komitənin təsdiq etdiyi illik maliyyə planı əsasında həyata keçirilir. Təşkilatın maliyyə fəaliyyətinin nəticələri illik mühasibat hesabatları əsasında təyin edilir.

2. Təşkilatın fəaliyyəti nəticəsində alınan gəlirlər onların ölçülərinin imkan verdiyi həcmdə Komitənin qərarı ilə Təşkilatın fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı və maliyyə planında nəzərdə tutulmuş xərclərin ödənilməsinə yönəldilir.

Bununla belə onlar aşağıdakı əsas məqsədlərə yönəldilir:

a) kosmik kompleksin icarəsi, istismarı və saxlanması xərclərinin ödənilməsi;

b) Komitənin vacib saydığı istismar məsələlərinin təmini;

v) İştirakçılara onların Nizamnamə kapitalındakı üzvlük haqlarına müqabil dividendlərin ödənilməsi.

3. Təşkilatın aldığı gəlirlər Təşkilatın İştirakçıları arasında onların Nizamnamə kapitalındakı üzvlük haqlarındakı paylara müqabil bölüşdürülür.

4. Təşkilatın aldığı gəlirlər 2-ci bənddə nəzərdə tutulmuş xərcləri ödəmədiyi təqdirdə, çatışmayan məbləğ Təşkilatın ehtiyatları və/və ya alman əlavə məcburi üzvlük haqları və/və ya bu Sazişin 12-ci maddəsinə Müvafiq alınacaq kreditlər hesabına ödənilə bilər.

5. Təşkilatın maliyyə fəaliyyətinin yoxlanılmasını Əsas Sazişin 13-cü maddəsinə Müvafiq formalaşan Təftiş komissiyası həyata keçirir.

6. Təşkilatda mühasibat uçotu Mühasibat Uçotunun Standartları üzrə Beynəlxalq Komitə (London) tərəfindən qəbul olunmuş standartlara Müvafiq olaraq həyata keçirilməlidir.

Komitə, Təşkilatın maliyyə fəaliyyətinin təftişi üçün tanınmış xarici auditorun xidmətlərindən istifadə edir. Belə auditor yoxlamasının nəticələri Komitəyə təqdim edilir və bütün iştirakçıların diqqətinə çatdırılır.

M a d d ə 11

Kosmik komplekslərin yeniləşdirilməsi

1. Təşkilatın peyk sisteminin inkişafı məqsədilə Komitə Əsas Sazişin 4-cü maddəsində müəyyən edildiyi kimi, kosmik kompleksin yeniləşdirilməsi siyasətini aparır. Yeniləşdirmə lazım olan sistemlərin, yarım sistemlərin, blokların, komponentlərin, avadanlıqların, texnologiyaların, xidmətlərin satın alınması və ya icarəsi, onların kosmik kompleksdə istifadəsi yolu ilə həyata keçirilir. Satınalma və icarə Komitənin qərarı ilə elan edilmiş açıq beynəlxalq ticarət (tender) vasitəsilə həyata keçirilir. Konkret tenderin elan olunması və onların qalibinin müəyyən edilməsi meyarları təklif olunmuş keyfiyyət, qiymət və göndərilmə müddətinin optimal uyğunlaşma prinsipi nəzərə alınmaqla Komitə tərəfindən ayrıca sənəddə göstərilir.

2. Komitə aşağıdakı hallarda yeniləşdirmə məqsədilə aparılan satınalma və icarə üçün açıq beynəlxalq ticarətin keçirilməsindən imtina edilməsi haqqında qərar qəbul edə bilər:

a) müqavilənin smeta dəyəri 100 000 ABŞ dollarından yuxarı olmadıqda;

b) Satınalma və ya icarə fəvqəladə halların yaranması nəticəsində təcili zərurlətlə şərtləndikdə;

v) Təşkilatın tələblərin təmin edilməsi üçün zəruri olan spesifikasiyalara cavab verən yalnız bir mal göndərən olduqda.

M a d d ə 12

Xarici maliyyə mənbələrinin cəlb edilməsi

Təşkilat Komitənin qərarı ilə xarici maliyyə mənbələrini cəlb edə bilər. Belə mənbələr kimi Müvafiq milli və ya beynəlxalq bank institutlarındakı kreditlər və ya digər xarici investisiya mənbələri çıxış edə bilər. Xarici maliyyənin təqdim edilməsi şərtlərinin müəyyən edilməsi, Təşkilat və bank institutları və ya borc verənlər arasında bağlanan, xarici maliyyə mənbələrindən investisiya edilmiş vəsaitlərin və onlar üzrə Müvafiq dividendlərin Təşkilat tərəfindən qaytarılmasını nəzərdə tutmalı ayrıca sazişlərin predmetidir.

Komitənin müəyyən etdiyi məbləğə qədər göstərilən sazişləri Baş direktor bağlamaq səlahiyyətindədir; Komitənin müəyyən etdiyindən yuxarı məbləğdə olan Müvafiq sazişləri Baş direktor Komitənin razılığı ilə bağlayır.

Xarici maliyyə mənbələrinin cəlb edilməsi haqqında qərarın qəbul edilməsi səbəbləri, habelə belə maliyyələşdirmənin şərtləri Şuraya məruzə edilir.

M a d d ə 13

Beynəlxalq elektrorabitə ittifaqını məlumatlandırma

1. Komitə Təşkilatın planlaşdırılan peyk şəbəkələrinin beynəlxalq-hüquqi müdafiəsinin Təşkilatın Üzvlərindən birinə, onun yurisdiksiyası altında olan rabitə Müdiriyyətinə Təşkilatla birgə təmin edilməsini tapşırmaq xahişi ilə müraciət edə bilər.

2. Təşkilatın planlaşdırılmış peyk şəbəkələrini Beynəlxalq elektrorabitə İttifaqında ərz etdikdə, Müraciət edən rabitə Müdiriyyəti Komitə tərəfindən qəbul edilmiş Təşkilatın planlaşdırılmış peyk şəbəkələrinin Beynəlxalq elektrorabitə ittifaqında ərz edilməsi və onların beynəlxalq-hüquqi müdafiəsinin təminatı Prosedurlarını rəhbər tutur.

3. Təşkilata müraciət etmiş rabitə Müdiriyyəti arasında qarşılıqlı fəaliyyət Təşkilatla rabitə Müdiriyyəti və/və ya onun tərəfindən müvəkkil edilmiş təşkilat və ya təşkilatlar arasında bağlanan xüsusi sazişlərlə tənzimlənir.

M a d d ə 14

Yer stansiyaları üçün icazələr

1. Təşkilatın kosmik kompleksindən istifadə etmək üçün bütün yer stansiyaları Təşkilatın icazəsinə malik olmalıdırlar. Bu halda Komitə belə icazələrin alınması üçün ərizələrin verilmə qaydasını, habelə belə icazələrin verilmə meyarlarını və qaydasını müəyyənləşdirir.

2. Belə icazənin alınması üçün ərizə iştirakçı və ya onların yurisdiksiyası altında olan yer stansiyaları barəsində lazımi qaydada lisenziyalaşdırılmış hər hansı digər təşkilatlar tərəfindən verilir.

3. 2-ci bənddə göstərilən hər bir ərizə verən, barəsində ərizə verilmiş yer stansiyalarının Əsas Sazişin 12-ci maddəsinin 10/6-cı bəndi ilə təyin edilmiş texniki tələblərə, habelə Təşkilat tərəfindən müəyyənləşdirilmiş digər iş şərtlərinə riayət etməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

M a d d ə 15

Təşkilatın kosmik kompleksindən istifadə

1. Təşkilatın kosmik kompleksində tutumların ayrılmasına bütün ərizələr Təşkilata İştirakçılar və ya lazımi qaydada lisenziyalaşdırılmış hər hansı digər təşkilat tərəfindən verilir.

2. Komitə Təşkilatın kosmik kompleksindən istifadə meyarlarını və birbaşa çıxış prinsiplərinin saxlanılmasını nəzərə almaqla kosmik kompleksdən istifadəyə icazələrin verilməsi qaydasını təyin edir.

3. Təşkilatın kosmik kompleksinin tutumundan istifadə etməyə icazə verilmiş hər iştirakçı və ya lazımi qaydada lisenziyalaşdırılmış təşkilat belə istifadə üçün Təşkilatın müəyyən etdiyi bütün şərtlərə riayət etməyə görə məsuliyyət daşıyır.

M a d d ə 16

Məsuliyyət

1. Təşkilatın öhdəliklərinə görə iştirakçıların məsuliyyəti onların Nizamnamə kapitalındakı üzvlük haqlarının həcminə uyğun məhdudlaşır.

2. Əgər Təşkilat Komitə ilə razılaşdırılmış və ya onun tərəfindən bəyənilmiş tənzimləmə nəticəsində və ya səlahiyyətli məhkəmənin məcburi qərarına Müvafiq Təşkilatın hər hansı bir fəaliyyəti və ya Əsas Saziş və ya bu Sazişə Müvafiq və ya bunlarla əlaqədar qəbul etdiyi öhdəliklər nəticəsində meydana çıxan hər hansı bir tələbə görə ödəniş həyata keçirməlidirsə və bu tələb sığorta ödəmələri və ya digər maliyyə tədbirləri ilə qane olmur, onda iştirakçılar ödənilməmiş məbləği Təşkilata məsuliyyətin meydana çıxdığı günə onların üzvlük haqlarındakı Müvafiq paya müqabil ödəyirlər.

3. Əgər iştirakçı, Komitə ilə razılaşdırılmış və ya onun tərəfindən bəyənilmiş tənzimləmə nəticəsində və ya səlahiyyətli məhkəmənin məcburi qərarına Müvafiq Təşkilatın hər hansı bir fəaliyyəti və ya Əsas Saziş və ya bu istismar sazişinə müvafiq və ya bunlarla əlaqədar qəbul etdiyi öhdəliklər nəticəsində meydana çıxan hər hansı bir tələbə görə ödəniş həyata

keçirməlidirsə, onda Təşkilat ödənilmiş tələbin məbləğini ona qaytarır.

4. Əgər bu maddəyə əsasən Təşkilat ödənilmiş məbləği iştirakçıya qaytarmağa borcludursa və əgər bu qaytarılma ödəmə, sığorta və ya digər maliyyə tədbirləri ilə təmin edilmirsə, onda iştirakçılar məsuliyyət yaranan tarix üzrə üzvlük haqqındakı Müvafiq paya müqabil qaytarılmamış məbləği ona ödəyirlər.

5. Əsas Saziş və bu Sazişə Müvafiq təqdim edilən və ya təqdim edilməli elektrorabitə xidmətlərinin olmaması, gecikməsi və ya pis işləməsi səbəbindən meydana çıxan itkilər və zərərə görə özü adından fəaliyyət göstərən nə Təşkilat, nə də hər hansı bir İştirakçı hər hansı bir digər İştirakçı və ya Təşkilat qarşısında məsuliyyət daşımır.

6. Peyk rəbitəsi xidmətinin göstərilməsi haqqında Təşkilatla üçüncü tərəflər arasında müqavilələr və sazişlər bağlanarkən, onların Təşkilatla qarşılıqlı fəaliyyəti nəticəsində yaranan mümkün zərərlərlə bağlı həmin tərəflərin məsuliyyət mexanizmi nəzərə alınmalıdır.

M a d d ə 17

Mübahisələrin həlli

1. İştirakçılar və ya İştirakçılarla Təşkilat arasında bu Sazişin şərh və tətbiqinə dair yaranan mübahisələr mübahisə edən tərəflər arasında məsləhətləşmələr yolu ilə həll edilir. Əgər hər hansı mübahisə edən tərəfin mübahisənin həlli haqqında müraciətindən sonra 6 ay ərzində bu mübahisə nizama salınmayıbsa və əgər mübahisə edən tərəflər mübahisənin digər qaydada həlli ilə razılaşırlarsa, onda mübahisə istənilən Tərəfdən bu Sazişin ayrılmaz hissəsi olan Əlavədə nəzərdə tutulmuş qaydada arbitraja təqdim edilə bilər.

2. Təşkilatla hər hansı iştirakçı arasında bağlanmış xüsusi müqavilələr və sazişlərlə bağlı mübahisələr belə saziş və müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş mübahisələrin nizamlanması haqqında müddəalara Müvafiq həll edilir. Belə müddələrin olmaması və Təşkilatla hər hansı İştirakçı arasında bağlanmış xüsusi müqavilə və sazişlə bağlı mübahisələr digər yolla nizamlanmırsa, bu Sazişin Əlavəsində nəzərdə tutulmuş qaydada mübahisə arbitraja təqdim edilə bilər.

3. Təşkilatdan çıxmış İştirakçının, onun İştirakçı olması faktından irəli gələn hüquq və vəzifələrlə əlaqədar olan mübahisələrə münasibətdə bu maddə ilə bağlı olması davam edir.

M a d d ə 18

Düzəlişlər

1. İstənilən Təşkilat üzvü və ya İştirakçı bu Sazişə düzəlişlər təklif edə bilər. Təklif olunan düzəlişlər Müdiriyyətə təqdim edilir və o, onları aldığı tarixdən etibarən 3 ay ərzində bütün iştirakçıların rəyini öyrənir və yayır. Komitə özünün növbəti iclasında, lakin göndərmə anından 3 aydan tez olmamaq şərti ilə, həmin düzəlişləri nəzərdən keçirir və qəbul edir. Düzəliş, onun leyhinə bu Sazişin 4-cü maddəsinə Müvafiq Komitə Üzvlərinin ixtisaslaşmış çoxluğu səs verdikdə, qəbul edilmiş sayılır.

2. Düzəliş Komitə tərəfindən qəbul edildikdən sonra Təşkilatın Şurasının yaxın sessiyasında nəzərdən keçirilir. Əgər düzəlişin qəbul edilməsi haqqında Komitənin qərarı Şura tərəfindən təsdiq olunarsa, o qüvvəyə minir və bütün İştirakçılar üçün məcburi olur.

M a d d ə 19

Hüquqların dayandırılması və Üzvlüyün bitməsi

1. Əgər iştirakçı özünün bu keyfiyyətində bu Sazişin 6-cı maddəsinin 1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş öhdəliklərdən fərqli, Əsas Saziş və ya bu Sazişə görə hər hansı bir öhdəliyi yerinə yetirmirsə və bu yerinə yetirməmə Komitə tərəfindən iştirakçıya Müvafiq bildiriş göndərildikdən 3 ay sonra davam edirsə, onda Komitə belə iştirakçının hüquqlarını dayandıra bilər. Əgər əlavə 3 ay bitdikdən sonra Komitə yerinə yetirməmə faktını təsdiq edərsə, onda Şura

Komitənin tövsiyəsi ilə iştirakçının İstismar Sazişində üzvlüyünün bitməsi haqqında, qəbul edildiyi andan qüvvəyə minən qərar qəbul edə bilər. Bu halda, bu Saziş belə iştirakçı üçün qüvvəsini itirir.

2. Əgər hər hansı iştirakçı özünün bu keyfiyyətində bu Sazişin 6-cı maddəsinin 1-ci bəndinə Müvafiq olaraq ödənişin başlama vaxtından etibarən 6 ay ərzində nəzərdə tutulmuş məbləği ödəmirsə, belə iştirakçının Əsas Saziş və bu Saziş üzrə hüquqları dayandırılır. Əgər əlavə 6 ay müddətində iştirakçı nəzərdə tutulmuş məbləği ödəmirsə, onda Komitə iştirakçının üzvlüyünün dayandırılması haqqında, qəbul edildiyi andan qüvvəyə minən qərar qəbul edə bilər. Həmin halda, bu Saziş belə iştirakçı üçün qüvvəsini itirir.

3. 1-ci və 2-ci bəndlərə Müvafiq olaraq iştirakçının hüquqlarının dayandırılma müddəti ərzində bu iştirakçı Əsas Saziş və bu Saziş üzrə bütün öhdəlikləri daşımağa davam edir.

4. Üzvlüyü dayandırıldıqdan sonra iştirakçı öz üzərinə heç bir öhdəlik götürmür. Lakin o, Təşkilata öz borcunu ödəmək öhdəliyindən, habelə üzvlüyün dayandırılmasına qədər fəaliyyətindən və bu Sazişin 16 və 17-ci maddələrinin müddəalarını yerinə yetirərkən yaranan məsuliyyətdən azad edilmir.

M a d d ə 20

Təşkilatdan çıxarkən və ya üzvlük bitdikdə maliyyə məsələlərinin tənzimlənməsi

1. iştirakçının Təşkilatdan çıxdığı və ya Əsas Sazişin 17-ci maddəsinə və bu Sazişin 19-cu maddəsinə Müvafiq olaraq, onun üzvlüyünün bitdiyi gündən etibarən 3 ay ərzində Komitə iştirakçıya onun Təşkilatdan çıxdığı və ya üzvlüyün bitmə gününə Təşkilatla münasibətdə maliyyə vəziyyətinin Komitə tərəfindən qiymətləndirilməsi haqqında bildiriş göndərir. Belə bildirişdə Təşkilatın iştirakçıya və ya iştirakçının Təşkilatdan çıxdığı və ya üzvlüyünün bitməsinin həqiqi tarixinə mövcud olan Təşkilata ödəməli olduğu məbləğ, o cümlədən ödənilməsi haqqında qərar Komitə tərəfindən iştirakçının Təşkilatdan çıxması haqqında qərarı alınana qədər və ya üzvlüyün dayandırılması tarixinin başlanmasına qədər iştirakçının Nizamnamə kapitalındakı üzvlük haqqındakı payını əks etdirən məbləğ göstərilir.

Komitə, onun tərəfindən iştirakçının Təşkilatdan çıxması haqqında qərarı barəsində bildiriş alınana qədər və ya onun Təşkilatda həqiqi üzvlüyü başa çatana qədər, Komitə tərəfindən üzvlük haqqının ödənilməsi haqqında qəbul edilmiş qərara əsasən iştirakçının öz payını Nizamnamə kapitalına ödəmək öhdəliyindən tamamilə və ya qismən azad edə bilər, habelə belə bildiriş almana qədər görülmüş hərəkətlərdən irəli gələn məsuliyyətdən azad edə bilər.

M a d d ə 21

Depozitari

1. "İNTERSPUTNİK" Beynəlxalq Kosmik Rəhbərlik Təşkilatının Baş direktoru bu Sazişin depozitarıdır.

2. Depozitari iştirakçıları və Təşkilat Üzvlərini aşağıdakılar barədə dərhal məlumatlandırır:

- 1) bu Sazişin hər hansı bir imzalanması;
- 2) bu Sazişin qüvvəyə minməsi;
- 3) bu Sazişə hər hansı bir düzəlişin qəbul edilməsi və onun qüvvəyə minməsi;
- 4) Təşkilatdan çıxmaq haqqında hər hansı bir bildiriş;
- 5) Üzvlüyün dayandırılması və ya bitməsi;
- 6) bu Sazişə aid olan digər bildiriş və məlumatlar.

3. Bu Saziş qüvvəyə minən kimi depozitari Sazişin mətninin təsdiqlənmiş surətlərini Təşkilatın bütün Üzvlərinə və iştirakçılara göndərir, habelə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsinin 102-ci maddəsinə Müvafiq olaraq qeydə alınması və dərc

edilməsi üçün onun təsdiqlənmiş surətini Birləşmiş Mil-lətlər Təşkilatının Baş katibinə təqdim edir.

Maddə 22

Qüvvəyə minmə

1. Bu Saziş, Əsas Sazişə düzəlişlərin edilməsi haqqında Protokolun qüvvəyə mindiyi tarixdən etibarən 3 ay ərzində iştirakçılar tərəfindən imzalanmaq üçün açıqdır. Bu Saziş 3 aylıq müddət bitdikdən sonra qüvvəyə minir. Onun qüvvəyə mindiyi tarixdən etibarən Əsas Sazişin 22-ci maddəsinin 3-cü bəndinin müddəalarının tətbiqi başlanır.

2. Bu Sazişin imzalandığı tarixdən və onun qüvvəyə minməsinə qədər bu Sazişin müddəaları bütün imzalanmış İştirakçılar tərəfindən müvəqqəti əsaslarla tətbiq ediləcək.

3. Bu İstismar Sazişi Əsas Sazişin qüvvədə olduğu müddət ərzində qüvvədə qalır və onunla eyni vaxtda qüvvəsini itirir.

4. Bu Sazişə qeyd-şərtlər edilə bilməz.

Bunun təsdiqi olaraq, aşağıda imza edənlər, buna lazımi şəkildə səlahiyyət almış nümayəndələr bu Sazişi imzaladılar.

1996-cı ildə Moskva şəhərində rus, ingilis, ispan, alman və fransız dillərində olmaqla, bir nüsxədə tərtib edilmişdir, bütün mətnlər eyni qüvvəyə malikdir. Bu Sazişin müxtəlif dillərdəki mətnləri arasında uyğunsuzluq yarandıqda, rus dilində olan mətn əsas götürüləcək.

İstismar Sazişinə

ƏLAVƏ

ARBİTRAJ

1. Bu Saziş qüvvəyə minəndən sonra 60 gündən gec olmayaraq hər bir iştirakçı arbitr kimi çıxış edə bilən iki hüquq ekspertinin namizədliyini Komitəyə təqdim edir. Təqdim olunmuş namizədlər əsasında Komitə Müvafiq siyahı tərtib edir və onu bütün İştirakçılara göndərir. 3-cü və 4-cü bəndlərə Müvafiq olaraq arbitrları təyin etdikdə, mübahisə zamanı bu siyahı rəhbər tutulur. Əgər siyahıda göstərilmiş ekspertlərdən biri hər hansı səbəbdən arbitr kimi çıxış edə bilmirsə, onun yerinə siyahıdan digər namizəd təklif olunmalıdır.

2. Arbitraja müraciət edən tərəf digər tərəfə və Müdiriyyətə arbitraja xahiş haqqında bildiriş göndərməklə proseduru açır.

3. Arbitrlər mübahisədə iştirak edən ölkələrin vətəndaşları olmamalı, bu ölkələrdən heç birində daimi yaşayış yeri olmamalı və onlarda xidmətdə olmamalıdır,

4. Arbitraja xahiş haqqında bildirişi aldığı gündən üç ay ərzində mübahisədə iştirak edən iki tərəfin hər biri arbitr təyin edir.

5. Əgər mübahisədə ikidən artıq tərəf iştirak edirsə, mübahisədə ümumi maraqları olan tərəflərin iki qrupunun hər biri 3-cü və 4-cü bəndlərdə nəzərdə tutulmuş qaydaya Müvafiq arbitr təyin edir.

6. Bu münvalla təyin olunmuş iki arbitr 3-cü bənddə göstərilən şərtlərə cavab verən üçüncü arbitrin təyin olunması barədə razılığa gəlirlər, bundan başqa, bu arbitr digər iki arbitrdən fərqli millətin nümayəndəsi olmalıdır. Əgər tərəflərin təyin etdiyi arbitrlər üçüncü arbitrin seçilməsində razılığa gələ bilmərsə, onda bu iki arbitrlərdən hər biri mübahisədə heç bir marağı olmayan üçüncü arbitri təklif edirlər. Bu halda Baş direktor püşk yolu ilə üçüncü arbitri təyin edir.

7. Arbitraj öz qərarı ilə riayət edilməli qaydaları müəyyən edir.

8. Arbitrajın qərarı Əsas Sazişin və bu Sazişin müddəalarına, habelə mübahisənin yarandığı

zaman Təşkilatın qəbul etdiyi bütün digər hüquqi aktlara uyğun olmalıdır.

9. Arbitrlərin səs çoxluğu ilə qəbul edilmiş qərar tərəflər üçün qəti və məcburidir.

10. Hər bir tərəf arbitrajın istintaqı və keçirilməsi ilə əlaqədar çəkdiyi xərcləri özü ödəyir. Tərəflərin arbitraja çəkdiyi xərclərdən artıq olan məsrəflər mübahisədə iştirak edən tərəflər arasında bərabər bölünür.

11. Təşkilat arbitrlərə lazım ola biləcək mübahisəyə aid bütün məlumatları təqdim edir.